

Maa- ja metsätalous

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho(t)
Kaupungin metsiä hoidetaan kestävästi ja virkistyskäyttöarvot huomioiden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toteutetaan kaupungin metsänhoitosuunnitelmaa, jota päivitetään tarvittaessa ▪ Virkistyskäyttökohteita ylläpidetään ja kehitetään luonnon monimuotoisuus ja kestävä metsätalous huomioon ottaen 	Maaseututoimi Kaupunginhallitus Tekninen toimi
Kaupunki omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että maataloudessa kehitetään ja otetaan käyttöön ilmastokestäviä ratkaisuja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tiedon jakaminen maatalouden päästöjä vähentävistä toimista ▪ Pyritään myötävaikuttamaan tilojen yhteistyöhön bioenergian tai uusiutuvan energian tilakohtaisissa hankkeissa ▪ Tuetaan tilojen yhteistyötä tuotteiden jatkojalostuksen kehittämisessä 	Maaseututoimi Tekninen toimi
Maataloustuotteiden jatkojalostus paikallisesti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Yritysten houkuttelu alueelle ▪ Kaavoituksella mahdollistetaan maataloustuotteiden jatkojalostusyritysten sijoittaminen alueelle 	Elinkeinotoimi Tekninen toimi
Tuottajien yhteenliittymien lisääminen ja tilusrakenteen parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Edistetään tuottajien yhteenliittymiä ja sitä kautta yhteiskuljetuksia ja -hankintoja sekä ravinteiden tasaista jakaantumista ▪ Tilusrakenteen parantamista pyritään edistämään kasvulohkojen kartoituksella ja sitä kautta tilojen pinta-alojen kompaktoinnilla 	Elinkeinotoimi Maaseututoimi Tekninen toimi

Energia

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho(t)
Kaupungin omistamien kiinteistöjen ja alueiden energiankulutuksen vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kiinteistöjen ja aluevalaistusten energiatehokkuuden kartoitus ja kartoitusten perusteella tehtävät toimenpiteet ▪ Valaistus vaihdetaan kaikilta mahdollisilta osin led-valoihin ▪ Tilojen ja alueiden käytössä huomioidaan energiaa säästävää käyttöä ▪ Otetaan käyttöön automaatiotekniikkaa energiankulutuksen vähentämiseksi 	Tekninen toimi
Uusiutuvan energian hankkeet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uusiutuvan energian kuntakatselmuksen teettäminen ▪ Erialaisten uusiutuvan energian (esimerkiksi biokaasu, aurinkoenergia) toteuttamismahdollisuuksien selvittäminen ja edistäminen ▪ Myönteinen suhtautuminen tuulivoimakaavahankkeisiin sille maakuntakaavassa varatuilla alueilla 	Elinkeinotoimi Tekninen toimi
Jätevedenpuhdistamon energiatehokkuuden parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hyödynnetään lähtevän jäteveden lämpö ▪ Hyödynnetään puhdistamon ilmastoinnin jätelämpö 	Someron Vesihuolto Oy
Kaukolämpölaitoksen energiatehokkuuden parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vaihtoehtoisten lämmöntuotantoteknologioiden (esim. ilmalämpöpumpputeknologia) käyttöönotto ▪ Kaukolämpöverkoston energiahävikin pienentäminen (esim. matalalämpöverkon käyttöönotto) 	Someron Lämpö Oy
Lasten ja nuorten tietoisuuden ylläpitäminen energia-asioista	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kouluissa ja varhaiskasvatuksessa järjestetään opetusta muun muassa energian säästämiseen ja uusiutuvaan energiaan liittyen 	Sivistystoimi (yhteistyö Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n kanssa)

Liikenne ja liikkuminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho(t)
Kävely- ja pyöräilyreittien lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Laaditaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma (v. 2023) ja toteutetaan sen mukaiset toimenpiteet ▪ Toteutetaan kaupungin puistostrategian ja keskustaympäristön kehittämisen viitesuunnitelman mukaiset kävely- ja pyöräilyreitit 	Tekninen toimi
Julkisen liikenteen parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Selvitetään mahdollisuutta hyödyntää koulukuljetuksia myös julkisena liikenteenä ▪ Selvitetään palveluliikenteen kutsumallin käyttöönottoa ▪ Selvitetään ja kehitetään palveluliikenteen laajempaa käyttöä (mahdollistaen esim. harrastustoimintaan osallistumisen) 	Tekninen toimi Sivistystoimi
Autoilun vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Työntekomallin kehittäminen; etätyön suosiminen ja asiakaspalvelun tarjoaminen myös etäyhteydellä ▪ Lisätään palveluiden saavutettavuutta myös muutoin kuin autolla lisäämällä kävely- ja pyöräilyreististöä ▪ Selvitetään mahdollisuutta palveluliikenteen ja palveluiden jakamisen yhdistämiseen ▪ Selvitetään kaupunkipyörien käyttöönottoa 	Keskushallinto Tekninen toimi

Hankinnat

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho(t)
Ruokapalveluissa painotetaan lähiruokaa ja kotimaisia kausituotteita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elintarvikehankinnoissa suositaan mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa ja kotimaisia kausituotteita 	Ruokapalvelut
Kestävät hankinnat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lisätään hankintaosaamista koulutuksilla ja sisäisellä tiedonvaihdoilla ▪ Kaikissa hankinnoissa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan energia- ja ympäristötekijät ▪ Edistetään mahdollisuuksien mukaan kiertotalouteen perustuvia ratkaisuja ▪ Kaupungin omassa rakentamisessa ja saneeraamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan hiilijalanjälki sekä energia- ja ympäristötekijät 	Kaikki toimialat
Kaupungin työntekijöille tarjotaan työsuohdesähköpyörää	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Selvitetään mahdollisuutta ja kiinnostusta työsuohdesähköpyörien hankintaan 	Keskushallinto

Maankäyttö ja rakentaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho(t)
Kaupunkirakentamisessa huolehditaan riittävästä viheralueista ja erilaisista hulevesien hallintamenetelmistä, joilla samalla varaudutaan lisääntyviin sateisiin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maankäytön suunnittelussa huomioidaan riittävät viheralueet ▪ Maankäytön suunnittelussa huomioidaan erilaiset hulevesiratkaisut ja hulevesiä pidättävät rakenteet osana infrarakentamista ▪ Hule- ja jätevesiverkostojen rakentamisen ja saneerauksen yhteydessä otetaan huomioon verkostojen riittävä kapasiteetti sekä hule- ja jätevesien johtaminen erillään 	Tekninen toimi Someron Vesihuolto Oy
Kaupunkirakentamisessa minimoidaan luontoalueiden muuttuminen rakennetuksi ympäristöksi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Maankäytön suunnittelussa toteutetaan kaupunkistrategiaa pyrkimällä säilyttämään tiivis kaupunkirakenne ▪ Maankäytön suunnittelussa turvataan viheralueverkostot 	Tekninen toimi
Kaupungin asuntokanta uusiutuu energiatehokkaammaksi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Huonokuntoiset rakennukset puretaan ja toteutetaan riittävää uudisrakentamista 	Tekninen toimi
Edistetään palveluiden saavutettavuutta kestäväillä kulkutavoilla	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toteutetaan keskustaympäristön kehittämisen viitesuunnitelmaa siten, että maankäytön suunnittelussa huomioidaan kävely- ja pyöräilyreitistön kattavuus 	Tekninen toimi
Kunnossapidetään ja kehitetään kaupungin ulkoilu- ja virkistysalueita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toteutetaan kaupungin puistostrategiaa puistojen kehittämisessä ▪ Huomioidaan esteettömyys myös ulkoilu- ja virkistysalueiden suunnittelussa ja toteutuksessa ▪ Selvitetään mahdollisuutta ja kiinnostusta ulottaa palveluliikennettä myös ulkoilu- ja virkistysalueille 	Tekninen toimi Elinkeinotoimi

Hiilinielut ja luonnon monimuotoisuus

Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho(t)
Kaupungin maankäytössä ja metsien hoidossa edistetään hiilinielujen säilymistä ja ehkäistään metsäkatoa	<ul style="list-style-type: none"> Maankäytön suunnitteluun sisällytetään hiilinielujen säilymistä ja metsäkadon ehkäisemistä koskeva näkökulma Metsien hoidossa huomioidaan luonnon monimuotoisuus sekä hiilinielujen säilyttäminen 	Tekninen toimi Kaupunginhallitus
Laaditaan pienvesien kunnostussuunnitelmia ja toteutetaan kunnostushankkeita	<ul style="list-style-type: none"> Helmikunnat 2 -hankkeessa (v.2023-2024) kartoitetaan pienvedet sekä niiden kunnostustarpeet. Toteutetaan erikseen valittavia pienvesien kunnostustoimenpiteitä. 	Tekninen toimi
Kaupungin maankäytössä huomioidaan luonnon monimuotoisuuden lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> Kaupungin viheralueilla huomioidaan mahdollisuuksien mukaan mahdollisuudet luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen (esimerkiksi niityt, puulajiston monipuolistaminen) Tuetaan kaupunkilaisia lähipuistojensa kehittämisessä puistostrategian mukaisesti ja huomioidaan erityisesti luonnon monimuotoisuuteen tähtäävät hankkeet Tarvittaessa toteutetaan ja tuetaan vieraslajien torjuntaa kaupungin maa-alueilla 	Tekninen toimi
Kaupunki osaltaan edistää perinnebiotooppien ja muiden laidunmaiden määrän säilyttämistä tai lisäämistä	<ul style="list-style-type: none"> Tiedon jakaminen maatalousyrittäjille 	Maaseututoimi
Edistetään tuotteet palveluina -toimintamalliin, jakamistalouteen, tuotteiden käyttöön pidentämiseen, hukan minimointiin ja materiaalien kierrätykseen liittyviä ratkaisuja	<ul style="list-style-type: none"> Kiertotalousosaamisen ja -ratkaisujen edistäminen asukkaiden, yritysten, yhteisöjen sekä kunnan toiminnassa tiedottamalla ja kouluttamalla 	Elinkeinotoimi Somero-opisto Keskushallinto